

ПОДКАСТ

ПОДКАСТ 9 – ПОВЕЌЕ ОД ИГРА: ШТО НÈ УЧАТ МУЛТИКУЛТУРНИТЕ ТИМОВИ

„СПОРТ БЕЗ ГРАНИЦИ: ГЛАСОВИ ОД МУЛТИКУЛТУРЕН ТИМ“

Една студена вечер кон крајот на октомври. Рефлекторите ја сечат маглата над мал градски стадион. Се слуша ритмичното удирање на фудбалските топки, кое одекнува од празните трибини.

На теренот – група играчи во несоодветни дресови. Се смеат, довикуваат, менуваат јазици сред реченица. Се нарекуваат Слога ФК.

Ова не е професионален тим. Ова е заеднички проект – мултикултурна фудбалска група составена од мигранти, студенти и локални играчи.

Секоја недела се среќаваат за да тренираат, да играат и да разговараат – на пет јазици, со една заедничка цел: да припаѓаат. Вечерва ги слушаме нивните приказни.

Запознавање со тимот

На прв поглед, Слога ФК изгледа како секој аматерски тим – патики, дуксери, неколку истрошени топки. Но штом започне играта, се чувствува нешто поинакво. Во движење е енергијата на еден мал свет. Да започнеме со Самир, 19 години, од Турција.

Самир:

„Кога дојдов тука пред три години, не познавав никого. Се плашев да се приклучам на локални клубови затоа што не го зборував добро јазикот. Еден ден во паркот, видов како луѓе си играат. Некој довикна: 'Ајде, приклучи се!' Мислев дека се шегуваат. Но не се шегуваа. Навистина го мислеа тоа. Така започнав да играм овде. Фудбалот стана мојот втор јазик.“

Водител:

За Самир, секој натпревар беше повеќе од игра. Тоа беше лекцијата - како да се живее во нова земја.

Самир:

„Кога ја подаваш топката, не ти се потребни зборови. Го чувствуваш ритамот. Теренот те учи на почит. Мораш да им веруваш на другите – дури и кога не разбираш сè што велат.“

Гласови од теренот

Во близина стои Ана, 23 години, од Србија, студентка по меѓународни односи.

Ана:

„На почетокот се приклучив за да останам во форма и да ги вежбам јазиците. Но тоа се претвори во училиште за емпатија. За време на натпреварите гледаш колку луѓето, различно се изразуваат. Некои викаат. Некои молчат. Некои слават бурно. Тоа е како култури што се среќаваат во движење.“

Водител:

А што е со конфликтите? Дали се случуваат?

Ана:

„О, да! Еднаш речиси се скаравме околу тоа кој треба да биде капитен. Некои мислеа дека тоа треба да биде најстариот играч. Други сакаа да се гласа. За момент изгледаше како културна мини-драма – традиција наспроти демократија. Но потоа разговаравме. Сфативме дека лидерството тука не е во тоа кој е најгласен, туку кој најмногу слуша.“

Учење да се чита меѓу културите

На голот стои Лукаш, од Полска. Тој е дел од Слога ФК уште од самиот почеток.

Лукаш:

„Порано играл во клубови каде што сите беа од исто место. Тука никогаш не знаеш на кој јазик ќе го слушнеш следниот збор. На почетокот имаше недоразбирања. Во Полска аплаудираме по добра акција. Во некои култури луѓето извикуваат пофалби или танцуваат. Првиот пат кога се случи тоа, помислив дека ми се потсмеваат! Подоцна сфатив дека тоа е радост. Тоа ме научи на нешто важно – да ги читам емоциите, а не само гестовите.“

Перспективата на тренерот

Елена, тренерката, набљудува од страна. По професија е наставничка – и невидливото лепило што го држи Слога ФК заедно.

Елена:

„Мојата работа не е да победуваме на натпреварите. Туку да се погрижам секој да биде сигурен и да си дозволи да греша. Во мултикултурен тим не можеш само да издаваш наредби. Мора и да објасниш зошто тоа е важно.“

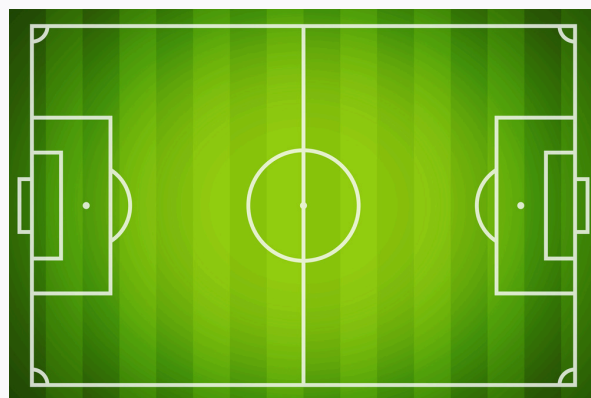
Водител:

Таа се насмевнува, гледајќи како играчите се собираат околу топката.

Елена:

„На почетокот се обидов со традиционалниот пристап – строга дисциплина, фиксни правила. Не функционираше. Потоа сфатив – ова не е само фудбалски тим. Ова е жив експеримент во комуникација. Еднаш им реков: ‘Вие не сте 11 играчи. Вие сте 11 јазици што се обидуваат да најдат заеднички ритам.“

И некако... успеаја. Сега, кога играат, тоа наликува на музика – брза, хаотична, полна со импровизација. Но функционира.“

Моменти на промена

Кога ги прашуваат што ги научила Слога ФК, секој има свој одговор.

Самир:

„Научив трпение. Тимската работа не можеш да ја забрзаш.“

Ана:

„Научив да зборувам со очите. Кога му веруваш на некој, еден поглед е доволен.“

Лукаш:

„Научив дека културата не е само храна или празници. Таа е начинот на кој реагираш кога некој ќе направи грешка.“

Елена:

„А јас научив дека - да си тренер, не значи да контролираш. Туку во создавањето простор за поврзување.“

По натпреварот

Натпреварот завршува. Играчите седат на тревата и ги делат шишињата со вода. Некој пушта музика на телефон. Текстовите се менуваат – полски, српски, англиски – никому не му пречи. Во вакви моменти, зборот „тим“ го открива своето вистинско значење. Не еднаквост – туку единство. Не сличност – туку доверба.

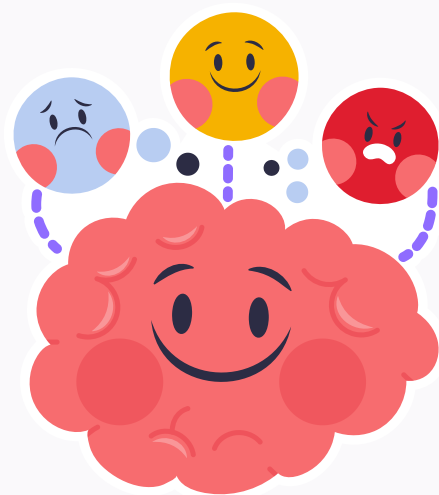
Елена ги собира сите во круг. Секој играч споделува по еден збор за денешната игра.

Самир: „Припаѓање.“

Ана: „Радост.“

Лукаш: „Почит.“

Елена: „Учење.“

Мини-манифест – Правилата на Слога ФК

1. Не зборуваме сите ист јазик – но сите го зборуваме јазикот на тимската работа.
2. Не ги избегнуваме грешките – ги користиме за подобро да се разбереме.
3. Славиме гласно, простуваме брзо и слушаеме длабоко.
4. Нашите дресови се различни, но целта ни е една: да играме заедно како луѓе.
5. Не градиме ѕидови – градиме додавања, мостови и доверба.

Водител:

Додека светлата се гаснат и играчите го напуштаат теренот, ја прашувам Елена што е тоа што ја враќа тука секоја недела. Таа се насмевнува.

Елена:

„Затоа што секој натпревар ме потсетува дека кога луѓето се движат, учат и се поврзуваат – светот станува помалку поделен и многу почовечки.“

Прашања за рефлексивност

1. Кои сличности забележуваш меѓу тимската работа во спортот и тимската работа во секојдневниот живот или на училиште?
2. Како оваа приказна ја поттикнува идејата дека разликите ги сплотуваат тимовите?
3. Каде во твојот живот би можел да градиш повеќе „додавања со топка“ наместо ѕидови?

Финансирано од Европската Унија. Ставовите и мислењата изразени во овој материјал се исклучиво на автор(ите) и не ги одразуваат нужно ставовите и мислењата на Европската Унија или на Фондацијата за развој на образованието. Ниту Европската Унија, ниту Фондацијата за развој на образованието не сносат одговорност за нив.

Сите резултати стекнати во рамки на проектот „Building Community Links“ се достапни со отворени лиценци (CC BY-SA 4.0 DEED). Тие можат да се користат бесплатно и без ограничувања. Копирање или обработка на овие материјали, целосно или делумно, без согласност на авторот не е дозволено. Во случај на користење на резултатите, неопходно е да се наведе изворот на финансирање и авторите.